

Posebni hotelski standard "Diving klub" u Republici Hrvatskoj s osvrtom na hotel Premantura Resort

Cindrić, Natalie

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:552376>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-13**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

**VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA**

Natalie Cindrić

**POSEBNI HOTELSKI STANDARD „DIVING CLUB“ U
REPUBLICI HRVATSKOJ S OSVRTOM NA HOTEL
PREMANTURA RESORT**

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2018.

Natalie Cindrić

**POSEBNI HOTELSKI STANDARD „DIVING HOTEL“ U REPUBLICI
HRVATSKOJ S OSVRTOM NA HOTEL PREMANTURA RESORT**

ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu
Poslovni odjel
Stručni studij Ugostiteljstva

Kolegij: Poslovanje ugostiteljskih poduzeća

Mentor: dr.sc. Silvija Vitner Marković, prof. v.š.

Matični broj studenta: 0618615006

Karlovac, listopad, 2018.

SAŽETAK

U završnom radu analizira se posebni hotelski standard „Diving club“ u Republici Hrvatskoj. Također, ističu se obilježja ronjenja i ronilačkog turizma u Republici Hrvatskoj. Odabran je primjer posebnog standardiziranog hotela „Diving club“ u Republici Hrvatskoj, Hotel Premantura Resort. U radu je analizirana ponuda hotela prilagođena ciljnoj tržišnoj skupini koja preferira upravo ronjenje u turizmu.

KLJUČNE RIJEČI: hotel, posebni hotelski standard, Diving club, ronjenje, ronilački turizam, Hotel Premantura Resort

SUMMARY

The final paper has concentrated on analysing the specific hotel standard of the „Diving Club“ in Croatia. Similarly, the aspects of diving and diving tourism in the Republic of Croatia have been especially dealt with. The example of a specially standardised „Diving Club“ hotel, the Premantura Resort, has been chosen as an example within the Republic of Croatia. The paper has analysed the hotel's offer aiming at the target group whose preference is diving tourism.

KEY WORDS: hotel, specific hotel standards, Diving Club, diving, diving tourism, the Premantura Resort Hotel

KRATKI SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja	1
1.3. Struktura rada	1
2. POJMOVNO ODREĐENJE POSEBNIH HOTELSKIH STANDARDA U REPUBLICI HRVATSKOJ	2
3. VRSTE POSEBNIH HOTELSKIH STANDARDA U REPUBLICI HRVATSKOJ	3
4. POSEBNI HOTELSKI STANDARD „DIVING CLUB“ U REPUBLICI HRVATSKOJ	5
5. POJAM I NASTANAK RONJENJA	6
6. OBILJEŽJA RONJENJA U REPUBLICI HRVATSKOJ	8
6.1. Vrste ronjenja u Republici Hrvatskoj	8
6.2. Osnovna pravila za sigurno ronjenje	11
6.3. Obavezna ronilačka oprema	12
6.4. Hiperbarične ozljede i hiperbarična komora	16
6.5. Pozitivni učinci ronjenja na čovjekovo zdravlje prilikom pravilnog ronjenja	18
7. RONILAČKI TURIZAM U REPUBLICI HRVATSKOJ	20
7.1. Hrvatski ronilački savez	20
7.2. Ronjenje u turističko-rekreativne svrhe u Republici Hrvatskoj	22
7.2.1. Ronilački centri i klubovi	25
7.2.2. Tečajevi ronjenja u turizmu u Republici Hrvatskoj	25
7.2.3. Ronilački plan i organizacija	27
7.2.4. Ronjenje s invalidima	28
7.2.5. Ronjenje s djecom	28
8. ODABRANI PRIMJER POSEBNOG STANDARDA „DIVING CLUBA“ – HOTEL PREMANTURA RESORT	30
8.1. Lokacija hotela	31
8.2. Obilježja ponude i odjeli hotela	32
9. ZAKLJUČAK	39
POPIS LITERATURE	41
POPIS ILUSTRACIJA	42

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet završnog rada je posebni hotelski standard „Diving club“ u Republici Hrvatskoj s osvrtom na Hotel Premantura Resort. Cilj rada je analizirati posebni hotelski standard „Diving club“ te obilježja ronjenja i ronilačkog turizma u Republici Hrvatskoj. Također, cilj rada je analizirati ponudu odabranog „Diving club“ hotela, Hotela Premantura Resort koja je prilagođena ciljnoj tržišnoj skupini koja preferira ronjenje u turizmu.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Izvori podataka na temelju kojih je ovaj rad izrađen su brojna stručna literatura i internetske stranice vezane za ovu tematiku. Metoda prikupljanja podataka je metoda istraživanja za stolom. Nakon prikupljene literature, odabira važnih informacija i podataka podaci su prezentirani u završni rad metodama analize, kompilacije i deskripcije.

1.3. Struktura rada

Završni rad je strukturiran u devet poglavlja. Prvo poglavlje je uvod u kojemu su predstavljeni predmet i cilj rada, izvori podataka i metode prikupljanja te struktura rada. Drugo poglavlje je vezano za pojmovno određenje posebnih hotelski standarda u Republici Hrvatskoj. U trećem poglavlju navedeni su posebni hotelski standardi. U četvrtom poglavlju analizira se posebni hotelski standard „Diving club“ u Republici Hrvatskoj. U petom poglavlju analizira se pojam i nastanak ronjenja. U šestom i sedmom poglavlju se ističu obilježja ronjenja i ronilačkog turizma u Republici Hrvatskoj. U osmom poglavlju analizira se ponuda hotela na primjeru odabranog posebno standardiziranog Hotela Premantura Resort. Na kraju rada slijedi zaključak, popis literature te popis ilustracija.

2. POJMOVNO ODREĐENJE POSEBNIH HOTELSKIH STANDARDA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Na posebne hotelske standarde u Republici Hrvatskoj primjenjuje se važeći zakonski propis, a to je Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine „hoteli“ kojeg donosi Ministarstvo turizma Republike Hrvatske. Hoteli posebnog standarda su funkcionalne cjeline u kojima se pružaju iste usluge kao u vrsti Hotel kategorije 4 zvjezdice te dodatne usluge prema posebnim zahtjevima gosta.¹ Ugostitelj može na određenom prostoru (unutar funkcionalne cjeline komercijalnog naziva npr. „resort“ ili sl.) imati više objekata iz skupine Hoteli, osim vrste Pansion i skupine Ostali ugostiteljski objekti za smještaj čije se kategorije označavaju zvjezdicama. Objekti mogu imati zajedničke: vanjske komunikacije; parkirališta; prijemni hol s recepcijom; ugostiteljske sadržaje za pripremu i usluživanje jela, pića i napitaka; sadržaje za sport i rekreaciju te ostale sadržaje u funkciji turističke potrošnje.² Kategoriziranom objektu koji ima dodatne sadržaje, uređenje, opremu, uređaje i usluge prilagođene posebnim zahtjevima gosta mogu se utvrditi posebni standardi. Posebni standard može se utvrditi za vrste: Hotel baština (heritage), Difuzni hotel, Hotel, Aparthotel, Turističko naselje, Turistički apartmani i Integralni hotel (udruženi).³ Posebni standard za objekt utvrđuje se na zahtjev ugostitelja. Jedan objekt može imati najviše četiri vrste posebnih standarda. Objekt mora ispunjavati uvjete propisane ovim Pravilnikom za svaku vrstu posebnog standarda osim u uvjetima koji su istovjetni za više posebnih standarda.⁴ Oznaka vrste, posebnog standarda i kategorije ističu se na propisanoj ploči. Na glavnom ulazu u objekt (recepciju) i depandansu mora biti vidno istaknuta propisana ploča s oznakama vrste odnosno vrste i kategorije. Na glavnom ulazu u objekt mora biti istaknuta propisana ploča za posebni standard. Na glavnom ulazu u objekt mora biti istaknut naziv tvrtke koja posluje objektom i naziv objekta.⁵

¹ Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine „Hoteli“, NN, br 56/2016., članak 40. (08.09.2018.)

² Ibidem, članak 41. (08.09.2018.)

³ Ibidem, članak 46. (08.09.2018.)

⁴ Ibidem, članak 47. (08.09.2018.)

⁵ Ibidem, članak 49. (08.09.2018.)

3. VRSTE POSEBNIH HOTELSKIH STANDARDA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Vrste posebnih hotelskih standarda u Republici Hrvatskoj su:⁶

1. BUSINESS (Poslovni),
2. MEETINGS (Za sastanke),
3. CONGRESS (Kongresni),
4. CLUB (Klub),
5. CASINO (Kasino),
6. HOLIDAY RESORT (Odmorišni),
7. COASTAL HOLIDAY RESORT (Priobalni odmorišni),
8. FAMILY (Za obitelj),
9. SMALL & FRIENDLY (Mali i prijateljski),
10. SENIOR CITIZENS (Za starije osobe),
11. HEALTH & FITNESS (Zdravlje i fitness),
12. WELLNESS,
13. DIVING CLUB (Ronilački klub),
14. MOTEL (Motel),
15. SKI (Ski),
16. ZA OSOBE S INVALIDITETOM,
17. BIKE (Za bicikliste).

⁶ Ibidem, članak 46. (08.09.2018.)

Slika 1. Primjer grafičkih rješenja ploča za označavanje nekih od posebnih hotelskih standarda

Izvor: Kordun - Alati d.o.o.; www.kordun.hr/lav/katalog/dopunski/stare.php

(08.09.2018.)

Grafička rješenja ploča za označavanje posebnih standarda te za označavanje vrsta Hotel posebnog standarda jedinstveno su dizajnirana. Na metalnoj ploči (podlozi) srebrno – metalne boje ispisan je naziv posebnog standarda na engleskom jeziku u tamnoplavoj boji (osim na ploči za osobe s invaliditetom) i ilustracija posebnosti usluge u pastelnim bojama. Dimenzije standardizirane ploče su 20 x 20 cm (kvadrat s polukružnim kutovima).⁷

⁷ Ibidem, Prilog VIII (08.09.2018.)

4. POSEBNI HOTELSKI STANDARD „DIVING CLUB“ (RONILAČKI KLUB) U REPUBLICI HRVATSKOJ

Budućnost Hrvatskog turizma je specijalizacija ugostiteljskih objekata za smještaj namijenjena ciljnoj skupini gostiju ovisno o kojem se posebnom hotelskom standardu radi. Posebni hotelski standard „Diving club“ (Ronilački klub) namijenjen je specifičnoj skupini turista i osnovni mu je cilj zadovoljiti turističke potrebe turista koje su orijentirane samo i isključivo na ronjenje.

Kako bi se zadovoljile turističke potrebe potencijalnih turista objekt koji se specijalizira za posebni hotelski standard „Diving club“ (Ronilački klub) mora ispunjavati sljedeće uvjete: ⁸

Sadržaji ronilačkog centra:

1. Bazen ili plaža u koncesiji sa sanitarijama,
2. Prostorija za držanje ronilačke opreme,
3. Trgovina i/ili mogućnost najma ronilačke opreme,
4. Dva plovila,
5. Kutija prve pomoći i mogućnost poziva prve pomoći (i s plovila),

Usluge ronilačkog centra:

6. Ovlašteni instruktor ronjenja,
7. Obuka za ronjenje,
8. Dnevni programi ronilačkih izleta,
9. Polica osiguranja za vrijeme ronjenja,
10. U svim promidžbenim materijalima navesti lokacije i udaljenosti za korištenje rekompresijske komore.

Instruktor ronjenja može biti zaposlen putem ugovora o djelu.

⁸ Ibidem, Prilog VI (08.09.2018.)

5. POJAM I NASTANAK RONJENJA

Ronjenjem se smatra boravak pod vodom uz zadržavanje daha ili uz pomoć uređaja koji omogućuju disanje koje je povezano s različitim fiziološkim opterećenjima organizma poput spuštanja ronioca na dah u dubine uz zadržavanje zraka u plućima (apnea) pri čemu se postupno smanjuje količina kisika, a povećava količina ugljikova dioksida, koji stvara osjećaj gušenja i pobuđuje želju za izranjanjem.⁹

Najčešće se roni u oceanima, morima, jezerima, rijekama, kanalima, zaljevima i to u vojne svrhe, znanstveno-istraživačke svrhe, ekološke svrhe, turističko-rekreacijske svrhe, športsko-natjecateljske svrhe, u svrhu razgledavanja arheoloških nalazišta (ovisno o podneblju), fotografiranja podvodnog svijeta i u svrhu zabave.

Ronjenje je u svojim korijenima bilo vezano ponajprije za prehranu i traženje načina podvodnog ribolova i skupljanja plodova mora. Najstariji nama poznati ronilac ima preko 5000 godina. Mumificirani ostaci našeg pretka iz Čilea kojeg su arheolozi pronašli pored ribljih kostiju i školjki posebno njegovo modificirano uho govori da je ovaj čovjek najvjerojatnije provodio dosta vremena pod vodom. Čovjeka su dubine privlačile i iz znatiželje, a ne samo iz koristi: Aleksandar Veliki koristio je, navodno 332. Godine p.n.e. stakleno zvono kako bi se spustio na dno mora i promatrao životinje. Homer u Ilijadi spominje ratnike-ronioce u Trojanskom ratu oko 1250. godine p.n.e.¹⁰

Poznati talijanski genij Leonardo Da Vinci 1500. godine konstruirao je prvu ronilačku opremu, napravio je nacrt ronilačkog aparata. Osim peraja za noge predvidio je peraje za ruke. Posebno zanimljiva je kaciga za ronjenje s oštrim bodljama za zaštitu od morskih nemani kojih je nekada bilo puno više nego danas.¹¹

⁹ Hrvatska enciklopedija Leksikografski zavod Miroslav Krleža; www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=53340 (08.09.2018.)

¹⁰ Zdjelar, G.; Dubine, Enciklopedija podvodnog života, vlastita naklada, 2010., str. 267.

¹¹ Iveša, N.; Vojnić, N.; Komšo, D.; Istarska podvodna priča- Underwater story of Istria; KPA Medulin, Zagreb, 2015. str. 18.

Da Vinci je bio fasciniran morem te je napravio nekoliko izuma namijenjenih za istraživanje mora. Njegovo ronilačko odijelo bilo je napravljeno od kože, a disalica je bila napravljena od trske. Sastavni dio opreme bilo je i zvono koje je plutalo na površini kako bi pokazalo položaj ronioca.

Godine 1691. Engleski astronaut Edmund Halley izradio je zvono sistemom za napajanje zrakom koji je povezan crijevom sa površinom. Godine 1840. Nijemac Augustus Siebe, otac ronjenja, izumio je usavršeno ronilačko odijelo sa teškom okruglom kacigom poznato pod imenom (*Siebe's Improved Diving Dress*). Ono je izravni prethodnik današnjeg standardnog odijela za duboke vode s površinskom opskrbom zraka. Godine 1893. Francuz Louis Boutan izumio je podvodnu kameru.¹²

Ronjenje kakvo danas poznajemo datira iz pedesetih godina dvadesetog stoljeća. Nekad je bilo rezervirano isključivo za vojne potrebe, a danas može roniti gotovo svatko. Usavršavanje opreme omogućilo je da se roniaci mogu spuštati u veće dubine i ostati duže pod vodom.

Za razvoj ronjenja je najzaslužniji francuski istraživač Jacques-Yves Cousteau koji je patentirao regulator na zahtjev, uveo podvodnu kameru i mikrofon, istražio dekompresijsku bolest i pijanstvo velikih dubina. Zahvaljujući njemu započela je nova era u ronjenju. Uslijedio je razvoj tehničkog ronjenja, a to je napredna vrsta ronjenja u kojem se koriste plinske mješavine za disanje.¹³

Godine 1933. Francuz Louise de Corlieu izrađuje gumene peraje, a francuski istraživači Jacques-Yves Cousteau i Emile Gagan 1942. godine izrađuju i testiraju prvu revolucionarnu SCUBA opremu (SCUBA je skraćenica za *Self Contained Underwater Breathing Apparatus*), samostalni podvodni aparat za disanje.¹⁴

¹² Zdjelar, G.; Dubine, Enciklopedija podvodnog života, vlastita naklada, Beograd, 2010., str. 267.

¹³ Ibidem, str. 17.

¹⁴ Zdjelar, G.; op.cit., str. 267.

Jacques-Yves Cousteau je zaslužan i za osnivanje prve ronilačke organizacije C.M.A.S. (*Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques*) u prijevodu Svjetska konfederacija podvodnih aktivnosti. Osnovana je u Monacu 1959. godine, a bavi se promoviranjem sportskog ronjenja u svijetu.¹⁵

Prvo ozbiljnije bavljenje ronjenjem i osvajanje dubina počelo je 1953. godine kada je dr. Hugh Bradner izradio prvo neoprensko odijelo koje se koristi i u današnje vrijeme, a već 1993. godine talijan Umberto Pelizzari, u disciplini ronjenje na dah, postavlja rekord zaronivši 123 metara u dubinu.¹⁶

6. OBILJEŽJA RONJENJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Roni se u znanstvene, športsko-natjecateljske i u turističko-rekreacijske svrhe. Prilikom ronjenja mora se ostati budan i svjestan situacije i sebe. To znači da se odluka o ronjenju temelji i na fizičkoj i psihičkoj sposobnosti. Ronioci moraju poznavati pravila za sigurno ronjenje kako bi spriječili ozljede ili bolesti i ostali mirni i staloženi.

6.1. Vrste ronjenja u Republici Hrvatskoj

Ronjenje se dijeli na: ronjenje na dah (APNEA), Scuba ronjenje, ronjenje sa bocama na umjetnim mješavinama plinova (NITROX, TRIMIX, HELIOX).

Ronjenje na dah najrašireniji je i najstariji oblik ronjenja. Ronioci na dah spuštaju se u dubine uz zadržavanje zraka u plućima (apnea) što kod uvježbanih ronilaca može trajati i nekoliko minuta.¹⁷ Također postoji i natjecateljsko ronjenje na dah, rekreativno ronjenje na dah i podvodni ribolov. Zadržka daha (apnea) se razlikuje od

¹⁵ Ibidem, 267.

¹⁶ Ibidem, 267.

¹⁷ Hrvatska Enciklopedija, Leksikografski zavod Miroslav Krleža;
<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=53340> (09.09.2018.)

pojedince do pojedinaca. Bolja apnea najčešći je rezultat fizičke pripremljenosti, pravilne tehnike koja je jako važna i donekle genetske predispozicije.¹⁸

Iako naizgled jednostavno, ronjenje na dah je potencijalno vrlo opasan sport. Jedna od najopasnijih stvari koju ronilac na dah može napraviti je forsirano disanje (hiperventilacija pluća) prije zarona. Takvom radnjom on uspijeva "prevariti" svoje tijelo jer se želja za udahom javlja bitno kasnije i dobiva se osjećaj da može duže vremena ostati pod vodom. Ovo je najčešći uzrok utapanja ronilaca na dah, jer se ronilac ne uspijeva vratiti na površinu prije nesvjestice zbog nedostatka kisika u krvi.

Zbog vlastite sigurnosti i kod ronjenja na dah obavezno se treba pridržavati pravila ronjenja u paru. Dok jedan ronilac roni, drugi ga s površine pogledom prati sve do sigurnoga izrona. A kako bi bili uočljiviji za brodice koje prolaze u blizini, ronionci na dah uz sebe trebaju imati ronilačku plutaču.¹⁹

Kod S.C.U.B.A. ronjenja podrazumijeva se ronjenje sa vlastitim spremnikom komprimiranog zraka i pripadajućom obaveznom opremom (boca sa ventilskom grupom i regulatorom, kompenzator plovnosti, maska, peraje, olovo i mokro ili suho odijelo). Također je dobro imati ronilački kompjuter sa dubinomjerom i računalom dekompresije. Zbog svoje karakteristike scuba ronjenje omogućava duži boravak ispod površine što stvara dodatne opasnosti. Kod ronjenja autonomnim aparatom postoje pravila kojih se treba obavezno pridržavati prije svakog urona. Ronjenje treba biti plansko sa izračunatim svim vremenima od uranjanja, zadržavanja na određenoj željenoj dubini i izrona popraćenog dekompresijom. Ukoliko se ne pridržavaju pravila dekompresije može doći do ozbiljnih problema i dekompresijske bolesti.

Ronilac s jednom zvijezdom može roniti u paru do maksimalne dubine od 20 metara, ronilac s dvije zvijezde do maksimalne dubine 30 metara, a ronilac s tri zvijezde i više od 40 metara. Ronjenje na dubinama većim od 40 metara nije preporučljivo iako iskusni ronionci idu i daleko više. Za vrlo velike dubine od 60 metara na dalje koristi se smjesa plinova zbog visokog parcijalnog tlaka kisika kod komprimiranog zraka.

¹⁸ Hrvatsko podmorje; http://www.ronjenjehrvatska.com/hr/o_ronjenju/34-ch-0 (09.09.2018.)

¹⁹ Ibidem

Ukoliko bi se ronilo sa komprimiranim zrakom na velikoj dubini to bi dovelo do trovanja kisikom (apoksijom).²⁰

Plinske mješavine zraka s koncentracijom kisika i dušika nazivaju se NITROX. Ronjenje s NITROX mješavinama raznoga postotka uglavnom je vezano uz podvodne radove na manjim dubinama te tehničko ronjenje na velikim dubinama gdje se NITROX mješavine koriste kao dekompresijski plin za manje dubine. Posljednjih je godina prisutna ekspanzija upotrebe NITROX mješavina u rekreativnom ronjenju zbog niza prednosti, ali i zbog nekog trenda upotrebe mješavina koje nisu zrak. Koristi se za ronjenje do četrdeset metara dubine.²¹

Jedna od plinskih mješavina koja se koristi za tehnička ronjenja preko 40 metara dubine naziva se TRIMIX. Naziv govori da se radi o trokomponentnoj mješavini (kisik, dušik i helij). Najčešće se koristi za ronjenja na dubinama od 40 do 100 metara. TRIMIX mješavine optimalne su za duboka ronjenja preko 40 metara jer se u mješavinu dodaje inertni plin helij kako bi zamijenio kisik i dušik koji ne smijemo disati u postotku u kojemu se nalaze u zraku na većim dubinama zbog toksičnog djelovanja. Kisik postaje toksičan pri parcijalnom tlaku od 1,6 bara, a dušik izaziva dušikovu narkozu („pijanstvo velikih dubina“) pri parcijalnom tlaku od 3,5 bara i više.²²

Ronjenje sa bocama sa mješavinama HELIOX spada u visokorizične podvodne aktivnosti. HELIOX je smjesa plinova za disanje sastavljena od mješavine helija (He) i kisika (O₂).

Zahvaljujući niskoj cijeni helija, vrlo je vjerojatno da će se HELIOX koristiti u komercijalne svrhe dubokog ronjenja, obično ispod 60 metara dubine.

Udio kisika u smjesi za ronjenje ovisi o dubini ronjenja, planu ronjenja, ali je često hipoksičan. Za tehnička ronjenja potrebno je veliko iskustvo, iznimna discipliniranost, visoki stupanj tehničke i fiziološke naobrazbe u vezi opreme i utjecaja plinova na organizam i opremu. Razvoj ovakvih ronjenja zahtijeva i dobru edukaciju medicinskih

²⁰ Ronjenje.net; <http://www.inet.hr/~mkirin/scuba.htm> (09.09.2018.)

²¹ Hrvatsko podmorje; http://www.ronjenjehrvatska.com/hr/o_ronjenju/26-ch-0 (09.09.2018.)

²² Ronjenje u Hrvatskoj; <https://sites.google.com/site/ronjenje4321/razni-tipovi-ronjenja> (09.09.2018.)

timova u službi hitne medicine, lokalnim stacionarnim zdravstvenim ustanovama i, osobito, rekompresijskim centrima.²³

Slika 2. Prikaz ronioca u podmorju

Izvor: Vandraj; <http://www.vandraj.si/10-neverjetnih-krajev-za-ljubitelje-morskih-globin/> (09.09.2018.)

6.2. Osnovna pravila za sigurno ronjenje

Osnovna pravila za sigurno ronjenje su:²⁴

- rone oni koji znaju i mogu jer su dovoljno educirani
- rone oni koji se dobro osjećaju
- roni se zdrav, odmoran, naspavan, dobro hidriran
- roni se sa ispravnom i održavanom opremom
- roni se maksimalno sigurno, izbjegavajući same granice
- roni se u skupini ili barem s još jednim roniocem (nikada sam)
- ne roniti odmah po dolasku na more s veće daljine, a osobito ne odlaziti na put avionom ili automobilom preko planina nekoliko sati nakon zadnjeg ronjenja
- svaki zdravstveni problem tijekom i nakon ronjenja je disbarična bolest, dok se drugo ne dokaže
- provjeriti dostupnost rekompresijskih centara blizu mjesta ronjenja.

²³ SCUBAlife; <https://www.scubalife.hr/magazin/savjeti/medicinski-rizici-ronjenja-s-umjetnim-mjesavinama-plinova/> (12.09.2018.)

²⁴ SCUBAlife; dr. Mario Franolić; www.scubalife.hr/magazin/savjeti/ronilacka-sezona/ (12.09.2018.)

Psihologija ima vrlo važnu ulogu u životima ronilaca. Ronioci moraju biti stabilni, smireni i kontrolirati vlastite postupke prilikom urona, tokom ronjenja i prilikom izrona jer sve što oni čine organizirano je i pod nadzorom njihovog mozga i živčanog sustava, stoga se na sve radnje koje poduzimaju oslanjaju na vlastite mentalne procese poput percepcije, koncentracije i pamćenja. Prilikom učenja ronjenja mijenja se način na koji ronioci vide sami sebe i povećava im se samopouzdanje, prilaze stresu i izazovima s više sigurnosti i uspješnije ih rješavaju.

Ronioci se moraju suočiti sa svakim problemom koristeći svoje vještine bez panike i na najučinkovitiji način. Oni se prilikom zarona susreću sa stresnim situacijama poput jakih struja, slabe vidljivosti ili nepravilno namještene maske, no stres im ponekad mogu biti i vlastite misli. Strah, frustracije i anksioznost mogu ubrzati disanje i rad srca, a emocije ih mogu prisiliti da naprave nešto beskorisno ili čak štetno, stoga razumijevanje psihologije ronjenja može pomoći u psihičkom ozdravljenju i jačanju psihe.²⁵

6.3. Obavezna ronilačka oprema

Ronilačka oprema omogućuje i olakšava boravak čovjeka pod vodom. Osnovna ronilačka oprema se sastoji od ronilačkog odijela, ronilačke maske, peraja, disalice, boca za ronjenje, kompenzatora plovnosti, ronilačkog regulatora za disanje, ronilačkih čizmica, ronilačkih rukavica, instrumenata za ronjenje koje sačinjavaju: manometar, dubinomjer, ronilački sat, ronilački kompas, ronilačko računalo, te ostala oprema za ronjenje u koju spada pojas s olovnim utezima, ronilački nož, ronilačka podvodna svjetiljka i signalna oprema.

U nastavku slijedi detaljni prikaz ronilačke opreme.

²⁵ SCUBAlife; <https://www.scubalife.hr/magazin/vijesti/psihologija-u-ronjenju/> (12.09.2018.)

Slika 3. Detaljni prikaz ronilačke opreme

Izvor: Hrvatsko podmorje; http://www.ronjenjehrvatska.com/hr/o_ronjenju/38-ch-0
(13.09.2018.)

Zbog gustoće morske vode, gubitak tjelesne topline pod vodom 25 puta je brži nego na zraku. Stoga je za ronjenje potrebno koristiti ronilačka odijela koja prvenstveno pružaju termičku zaštitu našeg tijela, ali i fizičku zaštitu od mogućih površinskih ozljeda kože ili tkiva pod vodom. Dakle, gubitak tjelesne topline (hipotermija) preventivno se sprječava upotrebom ronilačkih odijela.²⁶ Ronilačka odijela se dijele na mokra i suha ronilačka odijela. Mokra odijela obično su načinjena od gustog pjenastog neoprena koji ne upija vodu, ali dobro izolira i vrlo je elastičan. Mokra odijela toliko su čvrsto pripijena koliko je udobno. Voda prodire između odijela i tijela, ali sve dok stalno ne struji tijelo će je dovoljno zagrijati pa će služiti kao sloj dodatne izolacije.²⁷ Suha odijela posve prekrivaju tijelo. Suha odijela od pjenastog neoprena

²⁶ Ergović, G.; Ergović, Z.; Ronilac s jednom zvijezdom R1, Hrvatski ronilački savez, Zagreb, 2000. str. 15

²⁷ Jackson, J.; Autonomno ronjenje, Znanje, Zagreb, 2002. str. 39

možu čvrsto prianjati uz tijelo (poput mokrih odijela) ili labavije tako da ispod njih možemo nositi toplo donje odijelo. Većina suhих odijela imaju ugrađene čizme, kapuljaču i patentne zatvarače.²⁸ Suha odijela se rabe u iznimno hladnim uvjetima, primjerice pri ronjenju ispod leda. Pri korištenju suhog odijela mora se pohađati tečaj za korištenje suhog odijela u ronilačkoj školi.²⁹

Ronilačka boca je visokotlačna posuda namijenjena za skladištenje rezervi zraka ili drugog medija za disanje koji koristimo u ronjenju. U športskom autonomnom ronjenju, boce su najčešćeg kapaciteta (volumena) od 10, 12, 15 i 18 litara.³⁰ Ronilačke boce punimo zrakom koji se tlači pomoću ronilačkih kompresora. Kompresorima rukuju osobe koje imaju položen ispit „Punilac ronilačkih boca-kompresionist“. ³¹ Ronilačke boce se izrađuju od čelika ili aluminija. Čelične boce su otpornije na ogrebotine i imaju dobre plovne karakteristike, ali bez ispravne skrbi mogu zahrđati izvana i iznutra. Aluminijske je boce lakše ogrepsti, a da izdrže jednaki unutarnji tlak kao i čelične moraju imati deblje stijenke. Teže su, ali imaju bolju plovnost od čeličnih boca istoga kapaciteta.³²

U ronjenju oštrinu vida korigiramo ronilačkom maskom koja se sastoji od gumene ili silikonske obrazine, stakla, remena za pričvršćivanje i plastičnog okvira s kopčama za podešavanje remena. Najvažnije osobine su udobnost maske i brtvljenje obrazine. Kod odabira maske moramo pripaziti na prianjanje maske uz naše lice.³³

Kompenzator plovnosti ima namjenu smanjiti potrebu da ronilac radom peraja osigura plovnost. Kompenzator plovnosti sadrži zračni mjehur (vreću) čijim punjenjem i ispuštanjem ronici kompenziraju razliku u plovnosti. Spojen je na regulator tako da je u svakom trenutku moguće napuhivanje. Opremljen sustavom za ispuštanje zraka i sigurnosnim ventilima za prenapuhivanje, uglavnom je u obliku

²⁸ Ibidem, str. 40.

²⁹ Ibidem, str. 41.

³⁰ Ergović, G.; Ergović, Z.; op.cit., str. 45.

³¹ Ibidem, str. 46.

³² Jackson, J.; op. cit., str. 42.

³³ Ergović, G.; Ergović, Z.; op.cit., str. 5.

prsluka na kojega se pričvršćuju boce, regulator, razni dodaci, a na nekima i olovni utezi.³⁴

Disalica je dio opreme koja ronionicima služi za disanje ispod površine vode, iako se najčešće koristi pri ronjenju s maskom i perajama ona je obvezatna oprema i bitni dio opreme svakoga ronioca jer se njome ronilac koristi prije i poslije zarona da ne bi trošio zrak iz boca. Posebice je važna pri lošim vremenskim uvjetima na moru.³⁵

Regulator za ronjenje sastoji se od prvoga i drugoga stupnja. Prvi stupanj ima zadatak reducirati tlak iz boce na 9 bara, a drugi stupanj se sam regulira na tlak okoline, prilikom čega omogućava nesmetano disanje roniocu. Ronilačku opremu važno je redovito održavati, a posebno njen najosjetljiviji dio-regulator.³⁶

Peraje omogućuju učinkovitije kretanje kroz vodu. Njihov dodatni potisak je bitan za lakše plivanje s teškom ronilačkom opremom ili protiv struje. Kad nosite peraje ruke će vam biti od pomoći samo za manja podešavanja položaja tijela ili promjene smjera. Dvije su vrste peraja: Peraje sa zatvorenom petom koje moraju biti odgovarajuće veličine i udobne. Peraje s otvorenom petom koriste roniaci koji nose ronilačke čizmice.³⁷

U autonomnom ronjenju najučestalija je upotreba neoprenskih čizmica sa tvrdim potplatom radi lakšeg i udobnijeg kretanja po kopnu (obali) prije ili nakon ronjenja. Rukavice srječavaju ozljede šaka u doticaju s tvrdim predmetima tijekom ronjenja, pri ronjenju na olupinama, oštre stijene, ubodne rane. Upotreba rukavica i čizmica poželjna je zbog termičke zaštite šaka i stopala.³⁸ Manometar je kontrola količine zraka u boci tijekom ronjenja i jedan je od najvažnijih elemenata sigurnosti ronjenja. Dubinomjer je instrument koji spada u obavezan dio ronilačke opreme. Postoje analogne i digitalne izvedbe, a može se nositi zasebno na ruci kao i sat. Pokazuje najveću dostignutu dubinu. Ronilački sat spada u obaveznu ronilačku opremu koju uz dubinomjer mora imati svaki ronilac.

³⁴ Andrić, M. ; Ronjenje u Hrvatskoj- Sve tajne Jadrankog Podmorja; EPH Media, Zagreb, 2012. str. 223, 224.

³⁵ Ibidem, str. 222.

³⁶ Ibidem, str. 223.

³⁷ Jackson, J.; op. cit., str. 42.

³⁸ Ergović, G.; Ergović, Z.; op.cit., str. 17.

Vrijeme ronjenja i najveća postignuta dubina osnovni su podaci za proračun izrona. Satovi mogu biti klasični ili digitalni. Ronilački kompas je neophodan za orijentaciju, ali ne spada u obavezan dio ronilačke opreme. Ronilačko računalo također je nužan dio ronilačke opreme.³⁹ Među ostalu opremu za ronjenje ubraja se pojas s olovnim utezima koji roniodci nose kako bi se savladao uzgon koji stvara druga oprema koju oni koriste (odijelo i boce). Uglavnom je to niz olovnih ploča na pojasu koji se kopča oko struka. Remen se kopča kopčom koja omogućava brzo otkopčavanje i skidanje remena u slučaju opasnosti.⁴⁰ Također među ronilačku opremu spada i nož kojemu je namjena rezanje odbačene ribarske mreže ili konopca u koju se roniodci nepažnjom mogu zaplesti prilikom ronjenja. Nož se postavlja na unutarnju stranu potkoljenice. U signalnu opremu spadaju sredstva za dozivanje, komunikaciju i označavanje mjesta ronjenja. Komunikacija može biti vizualna, svjetlosna i zvučna.⁴¹ Podvodna svjetiljka neophodna je za vrijeme noćnog ronjenja, a često se koristi i u dnevnim ronjenjima za osvjetljavanje pri razgledavanju, snimanju ili promatranju podvodnih objekata ili špilja.⁴²

6.4. Hiperbarične ozljede i hiperbarična komora

Pri uronjavanju u dubinu dušik se pod sve većim tlakom utiskuje u krv i tkiva koji ga apsorbiraju. Dok se postignuti tlak zadržava ne dolazi do daljnjih promjena, ali pri naglom smanjenju tlaka dušik izlazi iz krvi u obliku mjehurića što uzrokuje ronilačku bolest, dekompresijsku bolest. Brzina stvaranja mjehurića i njihova veličina rastu s brzinom izranjanja i sa stupnjem zasićenja tkiva dušikom.

Ronilačka bolest ne javlja se do dubine od 12 m, a kako bi se ona izbjegla pri dubljim zaronima izranja se postupno sa zadržavanjem od nekoliko minuta na pojedinim dubinama; tada dušik nestaje iz krvi bez opasnosti po život roniodca. Dekompresijska bolest sprječava se pravilnim planiranjem ronjenja, pravilnim izronom i pravilnom upotrebom dekompresijskih tablica ili ronilačkog računala.⁴³

³⁹ Ibidem, str. 54-57

⁴⁰ Andrić, M. ; Ronjenje u Hrvatskoj- Sve tajne Jadranskog Podmorja; EPH Media, Zagreb, 2012. str. 224.

⁴¹ Ergović, G.; Ergović, Z.; op. cit., str. 59.

⁴² Ibidem, str. 60.

⁴³ Hrvatska enciklopedija Leksikografski Zavod Miroslav Krleža; <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=53340> (13.09.2018.)

Simptomi dekompresijske bolesti su najčešće: bol u zglobovima, ukočenost ili trnci u ekstremitetu, slabost mišića, glavobolja, vrtoglavica, mučnina te poteškoće ili nemogućnost uriniranja.⁴⁴ Barotraumatska ozljeda, općenito, znači ozljedu koja nastaje promjenom tlaka, pri čemu dolazi do promjene volumena plina zarobljenog u nekoj šupljini ili prostoru (pluća, srednje uho, zub, sinusi). Ovisno o vrsti promjene tlaka volumen može naglo opadati (povećanje tlaka-uron) ili rasti (pad tlaka-izron), a u oba slučaja može doći do fiziološkog poremećaja.⁴⁵

U ronjenju su znanje i vještine prve pomoći obavezni za voditelje i instruktore, a prilike za svladavanje znanja iz prve pomoći imaju i oni koji polaze osnovne i specijalističke ronilačke tečajeve. Važno je prepoznavanje različitih znakova i simptoma ozljeda i oboljenja. Prva pomoć se pruža tijekom izrona, na površini, te na brodici ili obali na način da se unesrećenom ronioncu pruži 100% čisti kisik.⁴⁶ Hiperbarična komora je osnovni složeni pogon koji se koristi u podvodnoj medicini, a služi nam kako bi na „umjetan“ način stvorili uvjete boravka čovjeka pod tlakom. Može nam poslužiti za različite namjene. Dijele se na prijenosne i stacionarne hiperbarične komore.⁴⁷

Slika 4. Prikaz hiperbarične komore

Izvor: Slobodna Dalmacija;

<https://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/138733/barokomore-na-jadranu-za-spasavanje-ronilaca> (13.09.2018.)

⁴⁴ SCUBAlife; <https://www.scubalife.hr/magazin/savjeti/detekcija-dekompresijske-bolesti/> (13.09.2018.)

⁴⁵ Ibidem, str. 96.

⁴⁶ Andrić, M.; Ronjenje u Hrvatskoj- Sve tajne Jadranskog Podmorja; EPH Media, Zagreb, 2012. str. 37.

⁴⁷ Ergović, Z.; Ergović, G.; Ronilac s dvije zvijezde R2; Hrvatski ronilački savez; Zagreb, 2002. str. 94.

6.5. Pozitivni učinci ronjenja na čovjekovo zdravlje prilikom pravilnog ronjenja

Ronjenje na broje načine pozitivno utječe na čovjekovo zdravlje. Najčešće pozitivno utječe na:⁴⁸

1. Sustav organa za disanje - sporim i dubokim disanjem tokom ronjenja blagotvorno se djeluje na pluća,
2. Kardiovaskularni sustav - ronjenje pozitivno utječe na rad srca i krvni tlak uslijed sužavanja i širenja perifernih krvnih žila jer dolazi do stabilizacije srca i krvnog tlaka što pozitivno utječe na oboje,
3. Mišići - prilikom ronjenja izdužuju se i stvaraju se nova mišićna vlakna
4. Kost i zglobovi - ronjenje se često povezuje s izlaganjem sunčevim zrakama prije urona i poslije izrona. To je bitno za stvaranje vitamina D koji pomaže apsorpciji kalcija te prolaz kalcija među stanicama, a kalcij je izuzetno bitan za zdravlje i jačanje kostiju,
5. Sustav organa za reprodukciju (plodnost) - pri uronu i izronu, od Sunca se dobiva vitamin D koji je ključan čimbenik u povećanju plodnosti, a poznato je da je izlaganje sunčevim zrakama zaslužno za stvaranje dodatnih zaliha ovog vitamina,
6. Kondicija - ronjenje s teškom opremom i kretanje kroz vodu poboljšava opće stanje tjelesne pripremljenosti organizma i održava razinu kondicije. Česte i nepredvidive promjene morskih struja i ronjenje protiv struja zahtijevaju pojačan rad mišića, srca i pluća što dodatno povećava opću spremnost organizma na tjelesne napore,
7. Psihičko zdravlje - jedan od zanimljivih fenomena ronjenja je blagotvoran utjecaj vodenog medija na mozak. Naime, potpunim uranjanjem u vodu imitiramo prirodno okruženje fetusa u maternici, a to je stanje koje mozak registrira kao smireno, sigurno i spokojno. To potiče osjećaj blagostanja i sreće. Također, slike morskog života i usporeno kretanje pod vodom te prirodne ljepote potiču pozitivne misli, a plava boja djeluje opuštajuće, dok umjereno izlaganje sunčevim zrakama (prije urona i poslije izrona) potiče proizvodnju endorfina (hormon sreće). Isto tako, usporeno i duboko disanje

⁴⁸ SCUBAlife; <https://www.scubalife.hr/magazin/savjeti/pozitivni-ucinci-ronjenja-na-zdravlje-covjeka/> (14.09.2018.)

tijekom ronjenja slično je disanju tijekom meditiranja, a time se smanjuje razina stresa i potiče pozitivno razmišljanje,

8. Društveno-socijalno okruženje - između dva ronioca stvara se osjećaj privrženosti i sigurnosti. Šire društvo s kojim se roni često se mijenja i upotpunjuje novim ljudima što širi vidike i zbližava ljude te stvara osjećaj pripadnosti. Kada gledamo materijalne, poslovne, nacionalne, religijske i ostale društveno-socijalne podjele, roniaci su šaroliko društvo, ali cjelokupna zajednica ima isto ishodište – ljubav prema ronjenju. To pojačava osjećaj pripadnosti i pomaže stvaranju raznih poveznica među ljudima te doprinosi pozitivnom stavu prema životu i okruženju u kojem djelujemo.

U zadnje vrijeme je popularna terapija ronjenjem koja se primjenjuje na bivše vojnike koji proživljavaju kronične psihološke posljedice bolesti kao što su posttraumatski stresni poremećaj, anksioznost i depresija. Terapija pomaže u smanjenju bolesti zbog stalnog izlaganja suncu pri ronjenju i upijanju D vitamina koji u mozgu potiče djelovanje endorfina (hormona sreće) na organizam koji djeluje blagotvorno na njih i ublažava njihove tegobe.⁴⁹

⁴⁹ SCUBAlife; <https://www.scubalife.hr/magazin/vijesti/terapija-ronjenjem/> (14.09.2018.)

7. RONILAČKI TURIZAM U REPUBLICI HRVATSKOJ

U Hrvatskoj se prije trideset godina javlja športsko-rekreativno ronjenje (ronilački turizam). Kvalitetnija oprema i pristupačna cijena dovele su do sve većeg broja rekreativnih ronilaca. Ronjenje se komercijaliziralo, osnivaju se ronilački centri koji nude široku paletu usluga: tečajeve ronjenja, najam i servis opreme, organizaciju ronjenja i ronilačke izlete.

Neki siguran datum početka ronjenja u Republici Hrvatskoj ne može se utvrditi, ali zasigurno se može reći da se na ovom području od samih začetaka nekih primitivnih oblika ronilo. Pravi procvat ronjenja kao turističke djelatnosti bilježimo nakon 1996. godine kad se pojavljuje niz ronilačkih centara i započinje masovniji dolazak turista na našu obalu. U prvome redu, to je bila Istra, a kasnije i drugi dijelovi Hrvatske.⁵⁰

7.1. Hrvatski ronilački savez (HRS)

Športsko-rekreacijska ronilačka aktivnost u Hrvatskoj koordinirana je preko HRVATSKOG RONILAČKOG SAVEZA (HRS), krovne ronilačke institucije u Hrvatskoj. HRS kroz svoje članice ostvaruje program školovanja ronilaca, organizaciju športskih aktivnosti i natjecanja, ekoloških akcija i promidžbu ronjenja kao značajne turističke grane u Hrvatskoj. Kao dugogodišnji član C.M.A.S.-a (*Confederation Mondiale des Activites Subaquatiques - World Underwater Federation*) HRS je razvio i nastavne programe za ronilačke kategorije, a prema preporukama i standardima CMAS-a.⁵¹

Osim ronilačkih škola koje educiraju roniocce prema standardima CMAS-a, u Hrvatskoj aktivne su i druge međunarodne ronilačke asocijacije, kao što su PADI (*Professional Association of Diving Instructors*), SSI (*Scuba School International*), BSAC (*British Sub-Aqua Club*), NAUI (*National Association Underwater Instructors*) i druge. Osnovna razlika između CMAS-a i ostalih ronilačkih asocijacija je u tome što je CMAS definiran kao međunarodna edukativna i športska asocijacija nacionalnih

⁵⁰ Hrvatsko podmorje; http://www.ronjenjehrvatska.com/hr/o_hrvatskoj/37-ch-0 (14.09.2018.)

⁵¹ Hrvatski ronilački savez; <https://www.diving-hrs.hr/nastavna/skole-ronjenja-u-hrvatskoj> (14.09.2018.)

saveza podvodnih aktivnosti, dok su ostale edukativno orijentirane s profesionalnim ustrojem.⁵²

Prema preporukama i standardima CMAS-a, ronilačke kategorije koje se stječu nakon položenog ispita za određenu kategoriju u Hrvatskoj se dijele na:⁵³

- Ronilac na dah – Junior RJ0 (roni na dah do 10 metara dubine)
- Ronilac na dah – R0 (roni na dah do 15 metara dubine)
- Ronilac s jednom zvijezdom (može roniti u paru s roniocem iste kategorije do 10 metara dubine)
- Ronilac s dvije zvijezde (dozvoljena dubina do 30 u ronjenju u paru s roniocem iste kategorije)
- Ronilac s tri zvijezde (ovlašten je roniti do 40 metara dubine)
- Ronilac s četiri zvijezde (ovlašten je roniti do 40 metara dubine, te voditi ronioce svih kategorija do dubine označene njihovom kategorijom)
- Instruktor s jednom zvijezdom I1
- Instruktor s dvije zvijezde I2
- Instruktor s tri zvijezde I3
- Instruktor podvodne fotografije PF1 (Razina 1)
- Nitrox instruktor
- Instruktor noćnog ronjenja
- Instruktor dubinskog ronjenja.

Nakon završenog tečaja ronjenja i položenog ispita polaznik škole ronjenja dobiva CMAS diplomu koja je važeća svugdje u svijetu i dokaz je o završenom tečaju kategorije koju je polazio.

Međunarodne ronilačke organizacije čije se iskaznice odnosno licence priznaju u Republici Hrvatskoj su:⁵⁴

BSAC (The British Sub – Aqua Club),

CMAS (Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques),

⁵² Ibidem

⁵³ Hrvatski ronilački savez; <https://www.diving-hrs.hr/nastavna/kategorije> (14.09.2018.)

⁵⁴ Prilog Pravilniku o uvjetima za obavljanje obuke ronjenja i športsko-rekreativnog ronjenja NN 105/00, NN 24/03, članak 2.

IANTD (International Association of Nitrox and Technical Divers),
NAUI (National Association of Underwater Instructors),
PADI (Professional Association Diving Instructors),
SSI (Scuba Schools International),
IRTDA (International Recreational and Technical Diving Association),
UDI (United Diving Instructors),
UEF (Underwater Explorers Federation).

C.M.A.S. (*Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques - World Underwater Federation*) – svjetska podvodna federacija je temeljna međunarodna ronilačka organizacija koja je bila osnova za nastanak ostalih međunarodnih ronilačkih organizacija. Kao krovno tijelo za podvodne športove i aktivnosti priznata je od strane Međunarodnog olimpijskoga odbora. U podvodne aktivnosti spada i znanstveno ronjenje, a CMAS pokriva čitav međunarodni sustav “*snorkelinga*” i SCUBA obuke, odnosno certifikata koji su međunarodno priznati. Unutar CMAS-a se nalaze ronilački savezi u gotovo cijelome svijetu, među njima i Hrvatski ronilački savez. CMAS je osnovan 1959. godine u Monacu i kao takav jedna je od najstarijih ronilačkih organizacija svijeta. Danas sjedište CMAS-a više nije u Monacu, već u Rimu, a organizacija se sastoji od tri odbora – športskog, tehničkog i znanstvenog.

PADI ili *Professional Association of Diving Instructors* je najveća svjetska ronilačka organizacija prema broju članova, osnovana je 1966. godine u SAD-u. Ima više od 130.000 ronilaca profesionalnog nivoa te preko 6000 ronilačkih centara i odmarališta u gotovo 200 država u svijetu. Svojom tradicijom stekla je zvanje najveće internacionalne agencije za certificiranje ronilaca u svijetu. ⁵⁵

7.2. Ronjenje u turističko-rekreativne svrhe u Republici Hrvatskoj

Športsko-rekreativno ronjenje te turističko ronjenje regulirano je Pravilnikom o obavljanju podvodnih aktivnosti, Zakonom o radu i Zakonom o zaštiti na radu.

⁵⁵SCUBAlife; <http://www.scubalife.hr/magazin/vijesti/ronilacki-brevet-no-25-000-000/> (14.09.2018.)

Turističko ronjenje u Hrvatskoj može biti organizirano ili individualno. Organizirano ronjenje se obavlja putem ronilačkog centra, ronilačke udruge, pravne ili fizičke osobe registrirane za obavljanje podvodnih aktivnosti u Republici Hrvatskoj i pod stalnim nadzorom ovlaštene stručne osobe, voditelja ronjenja koje je upisano u Dnevnik ronjenja. Voditelj ronjenja mora imati minimalnu kvalifikaciju ronioca s tri zvijezde (R***), odnosno jednakovrijednu kvalifikaciju prema kategorizaciji priznatih škola ronjenja registriranih pri Ministarstvu prosvjete i športa. Individualno ronjenje je svako ronjenje koje nije organizirano.⁵⁶

Svaki ronilački centar je dužan ispunjavati dnevnik ronjenja koji mora sadržavati sljedeće podatke:⁵⁷ podatke o organizatoru ronjenja: ime, prezime i prebivalište odnosno naziv i sjedište organizatora ronjenja, oznaka i mjesto izdavanja koncesijskog odobrenja, oznaka i mjesto izdavanja svih dozvola za ronjenje u zaštićenim zonama; podatke o voditelju ronjenja: ime i prezime voditelja ronjenja, kvalifikaciju, broj ronilačke kvalifikacije ili knjižice, podaci o obavljenom zdravstvenom pregledu; podatke o ronjenju: datum i sat ronjenja, mjesto ronjenja, vrsta ronjenja, planirano trajanje ronjenja, maksimalna dubina ronjenja; podatke o učesnicima ronjenja: ime i prezime, broj ronilačke iskaznice, državljanstvo, kvalifikacija; plan ronjenja i skica akvatorija ronjenja; podatke o svakoj ronilačkoj nesreći koja se dogodi tijekom ronjenja. Dnevnik ronjenja ovjerava mjesno nadležna lučka kapetanija, odnosno ispostava lučke kapetanije.

Područje na kojem se obavlja ronjenje mora biti vidljivo obilježeno. Obilježavanje se obavlja postavljanjem plutače u sredini područja ronjenja, narančaste ili crvene boje, promjera najmanje 30 centimetara ili ronilačkom zastavicom (narančasti pravokutnik s bijelom dijagonalnom crtom ili pomorska zastavica slova "A" Međunarodnog signalnog kodeksa ili visoko istaknutom ronilačkom zastavom na plovilu sa kojeg se obavlja ronjenje). Noću plutača mora imati svjetiljku - bljeskalicu, žute ili bijele boje, vidljivu na udaljenosti od najmanje 300 metara. Za obilježavanje područja na kojem

⁵⁶ Pravilnik o podvodnim aktivnostima, NN 23/03, NN 52/03, 58/03

⁵⁷ Ibidem, članak 1b

se obavlja organizirano ronjenje odgovoran je voditelj ronjenja, a za individualno ronjenje osoba koja obavlja ronjenje.⁵⁸

Državljeni Republike Hrvatske kao i strani državljani smiju se baviti ronjenjem samo uz posjedovanje važeće ronilačke iskaznice. Ronilačke iskaznice u Hrvatskoj izdaje Hrvatski ronilački savez. Izdana ronilačka iskaznica valjana je godinu dana od dana izdavanja. Ronilačka iskaznica izdaje se samo osobi koja posjeduje odgovarajuću ronilačku kvalifikaciju, koja je priznata od strane Ministarstva prosvjete i športa. Uz ronilačku iskaznicu Hrvatski ronilački savez je dužan osigurati da svaka osoba kojoj se izdaje iskaznica bude obaviještena o mjestima zabranjenim za ronjenje, mjestima na kojima je dozvoljeno samo organizirano ronjenje, važnim telefonskim brojevima u slučaju ronilačke nezgode te ostalim važnim informacijama u svezi uvjeta ronjenja.⁵⁹

Najveća dozvoljena dubina športsko-rekreativnog ronjenja sa zrakom iznosi 40 metara.⁶⁰ Organizirano ronjenje obavlja se pod uvjetom da organizator ronjenja prethodno ishoduje koncesijsko odobrenje za obavljanje podvodnih aktivnosti (obuka ronilaca, organiziranje ronilačkih izleta i sl.). Individualno ronjenje se obavlja temeljem Odobrenja za individualno ronjenje.⁶¹ Odobrenje izdaje lučka kapetanija, odnosno ispostava lučke kapetanije. Odobrenje se izdaje osobi koja posjeduje valjanu ronilačku iskaznicu na razdoblje od godinu dana od dana izdavanja.

Prema Pravilniku o obavljanju podvodnih aktivnosti ronjenje nije dozvoljeno:⁶²

- a) u dijelovima unutrašnjih morskih voda koje obuhvaćaju luke, prilaze lukama, sidrišta luka i u područjima gustog prometa,
- b) u dijelovima unutrašnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske u kojima je to uređeno posebnim propisima, odnosno aktom nadležnog tijela državne uprave,
- c) u strogim i posebnim rezervatima u moru, u parkovima prirode, te na drugim zaštićenim dijelovima mora i podmorja (na primjer Malostonski zaljev, Limski zaljev, Park prirode Telašćica i dr.),
- d) nacionalnim parkovima Brijuni, Kornati, Krka i Mljet,

⁵⁸ Ibidem, članak 4.

⁵⁹ Ibidem, članak 5.

⁶⁰ Ibidem, članak 9.

⁶¹ Ibidem, članak 2a

⁶² Ibidem, članak 10.

- e) u blizini usidrenih ratnih brodova i čuvanih vojnih objekata na obalnom rubu na udaljenosti manjoj od 100 metara,
- f) na lokalitetima koji su zaštićeni propisima o zaštiti kulturnih dobara.

Roniti u zonama s posebnom dozvolom je moguće u svim nacionalnim parkovima te u svim zonama koje su pod zaštitom Ministarstva kulture Republike Hrvatske uz odobrenje za navedene zone koje izdaje nadležno tijelo i svaki centar koji obavlja ronilačke aktivnosti u navedenim zonama te mora imati i pismeno odobrenje nadležnog tijela.⁶³

7.2.1. Ronilački centri i klubovi

U Republici Hrvatskoj, u unutrašnjosti, te većim dijelom na Jadranskoj obali nalaze se brojni ronilački centri i klubovi koji su ovlašteni i osposobljeni za rekreativno-turističko ronjenje od nadležnog tijela. Temeljem pravilnika o uvjetima za obavljanje obuke ronjenja i športsko-rekreativnog ronjenja kojeg donosi Ministarstvo mora, turizma prometa i razvitka propisuju se uvjeti koje pravne i fizičke osobe registrirane za obavljanje djelatnosti obuke ronjenja i športsko-rekreativnog ronjenja moraju ispunjavati za obavljanje tih djelatnosti u Republici Hrvatskoj.⁶⁴ Pravne i fizičke osobe registrirane za obavljanje djelatnosti obuke ronjenja moraju imati odgovarajući prostor, opremu i osobe stručno osposobljene za obavljanje obuke ronjenja.⁶⁵

Obuku ronjenja može obavljati aktivni i licencirani instruktor ronjenja koji ima uvjerenje Ministarstva prosvjete i športa o stručnoj osposobljenosti.⁶⁶

7.2.2. Tečajevi ronjenja u turizmu u Republici Hrvatskoj

Postoje tri vrste tečajeva unutar ronilačkih centara u Hrvatskoj koji se provode po CMAS standardu. Probno ronjenje (Discovery) započinje teoretskim predavanjem kroz koje se uči osnove disanja i boravka pod vodom, upoznavanje s ronilačkom opremom i načinom ronjenja. Potom slijedi i onaj uzbudljiviji dio, ronjenje u obaveznoj pratnji instruktora ili voditelja ronjenja. Polaznik tečaja na korištenje dobiva kompletnu

⁶³ Istra.hr; www.istra.hr/atrakcije-i-aktivnosti/sport/ronjenje/zakonska-regulativa/ (14.09.2018.)

⁶⁴ Pravilnik o uvjetima za obavljanje obuke ronjenja i športsko-rekreativnog ronjenja NN 105/00, NN 24/03

⁶⁵ Ibidem, članak 2.

⁶⁶ Ibidem, članak 5.

ronilačku opremu, a nakon ronjenja uči kako raspoređiti, oprati i pripremiti opremu za sljedeće ronjenje.

Tečaj probnog ronjenja traje dva sata, a uz analizu obavljenog ronjenja instruktori će upoznati polaznike i s uvjetima početnog tečaja ronjenja. Na probno ronjenje se mogu prijaviti sve osobe starije od 10 godina života.⁶⁷ Nakon probnog ronjenja polaznik odlučuje želi li upisati tečaj prve kategorije te se u budućnosti aktivno baviti ronjenjem. Tečaj prve kategorije sastoji se od dva dijela; teoretskog i praktičnog. Najprije se kreće s teoretskim dijelom za koji se dobiva potreban didaktički materijal, a potom slijedi praktični dio tijekom kojeg se provode vježbe u vodi, a roni se od 12 do 20 metara dubine.

Tečaj se provodi po Pravilniku međunarodnih ronilačkih asocijacija, a pri završetku dobiva se međunarodni certifikat (*brevet*) i ulazi u kategoriju Ronilac prve kategorije (*Open Water Diver*). Trajanje cjelokupnog tečaja je četiri do pet dana, a minimalna dobna granica je od 10 do 14 godina, ovisno o ronilačkom centru.⁶⁸ Također postoji i napredni tečaj (*Advanced Open Water*) ukoliko turist već ima završen tečaj prve kategorije kroz kojeg je moguće specijalizirati se za dubinsko ronjenje, snimanje podvodnih fotografija, noćno ronjenje te za ronjenje s računalom. Tečaj traje dva do tri dana tijekom kojih se odrađuju teoretski i praktični dio. Uz predavanja i gledanje filmova na teoretskom dijelu očekuju se i rasprave, dok praktični dio čini pet urona na otvorenom moru. Dobna granica polaznika je između 10 i 15 godina, ovisno o ronilačkom centru. Dubinsko ronjenje i podvodna navigacija obavezni su uvjet pohađanja tečaja, a sve ostale ronilačke specijalnosti biraju se prema vlastitim željama. S položenim tečajem stječe se naziv ronioca kategorije PADI (*Advanced Open Water Diver*) što omogućava puno više od podvodnog razgledavanja kao i ronjenje u paru do 30 metara dubine, ali u okviru stečenog znanja i iskustva.⁶⁹

⁶⁷ Istra.hr; http://www.istra.hr/hr/atrakcije-i-aktivnosti/sport/ronjenje/tecajevi-ronjenja/7031-ch-0?&l_over=1 (14.09.2018.)

⁶⁸ Istra.hr; http://www.istra.hr/hr/atrakcije-i-aktivnosti/sport/ronjenje/tecajevi-ronjenja/7032-ch-0?&l_over=1 (14.09.2018.)

⁶⁹ Istra.hr; http://www.istra.hr/hr/atrakcije-i-aktivnosti/sport/ronjenje/tecajevi-ronjenja/7119-ch-0?&l_over=1 (14.09.2018.)

7.2.3. Ronilački plan i organizacija

Izrada plana ronjenja uključuje odabir lokacije na kojoj se planira roniti. Ona je važan dio ronilačkog plana, a pri njenom izboru potrebno je uzeti u obzir nekoliko stvari; koje su karakteristike lokacije, misli se na dubinu, mogućnost pristupa lokaciji i konfiguraciju obale. Ronjenje zahtijeva dobru organizaciju jer ronilac za sobom vuče tešku opremu i nije svejedno koliko daleko će je nositi. Pristup moru je važan čimbenik i to prije svega da bi se izbjegle ozljede. Strma i hridinasta obala nije nikako dobar izbor. Osim karakteristika, pri odabiru lokacije važan je broj sudionika, ronioci se raspoređuju u parove i grupe. Prevelike grupe mogu otežati nadzor. S obzirom na karakteristike lokacije određuje se složenost ronjenja i raspoređivanje ronioca u parove.

Pri izradi plana također mora se voditi računa o hidrometeorološkim uvjetima, o valovima, struji, vidljivosti, temperaturi mora i slično. I posljednje što se uzima kod izrade plana ronjenja su ciljevi ronjenja koji se razlikuju o motivima pojedinca od fotografiranja do istraživanja.⁷⁰ Kod organiziranog ronjenja voditelj vodi računa kako će formirati ronilačke grupe i parove. Ronilački par se najprije određuje prema kategoriji, odnosno iskustvu ronioca. Najbolje je da se ronilački par sastoji od jednog iskusnijeg ronioca i drugog koji može biti i početnik. Ronilački partneri moraju prije urona dobro upoznati opremu svoga partnera kao i njezinu ispravnost.⁷¹ Kratak dogovor prije urona naziva se „*briefing*“, kojeg iznosi voditelj ronjenja. Sve eventualne nejasnoće oko predstojećeg ronjenja moraju se raspraviti i razjasniti na *briefingu* prije urona.⁷²

Svaki ronilački centar organizira dnevne ronilačke izlete za turiste. Izlet podrazumijeva odlazak brodom koji je u vlasništvu ronilačkog centra na lokacije koje se nalaze u blizini ronilačkog centra. Burna prošlost i priroda u hrvatskom podmorju su posijale mnoge zanimljivosti za ronioce. Tu je bogatstvo i raznolikost biljnoga i životinjskoga svijeta. Monumentalni podvodni zidovi i grebeni, olupine brodova i zrakoplova te brojna arheološka nalazišta dodatno oplemenjuju doživljaj ronjenja.⁷³ Hrvatsko podmorje skriva više od 116 registriranih i opisanih ronilačkih destinacija

⁷⁰ Iveša, N.; Vojnić, N.; Komšo, D.; Istarska podvodna priča- Underwater story of Istria; 2015. str. 23.

⁷¹ Ergović, G.; Egrović, Z.; op. cit., str. 115.

⁷² Ibidem, str. 114.

⁷³ Hrvatsko Podmorje; http://www.ronjenjehrvatska.com/hr/o_hrvatskoj/23-ch-0 (15.09.2018.)

koje uključuju prizore antičkih jedrenjaka i koraljnih livada na okomitim podvodnim zidovima, morskih špilja i olupina ratnih brodova nastanjenih plovama riba.⁷⁴

7.2.4. Ronjenje s invalidima

Napretkom ronilačke opreme i tehnike, ronjenje je postalo dostupno i fizički manje spremnim ljudima, a među njima i ljudima s određenim tjelesnim oštećenjima. Danas u svijetu postoji nekoliko ronilačkih federacija koje se bave isključivo standardima i obukom osoba s invaliditetom. Posebno treba istaknuti HSA (*Handicapped Scuba Association*) i IAHD (*International Association for Handicapped Divers*). Ogranak IAHD-a, međunarodna asocijacija pod nazivom IAHD Adriatic koja okuplja ronioce s područja Slovenije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine pionir je na ovom području, ali i među pionirima u ronjenju osoba s invaliditetom u svijetu po iskustvu i istraživanjima koja provode.

Zahvaljujući IAHD Adriaticu, Hrvatska spada u mali broj naprednih zemalja u kojima osobe s invaliditetom imaju mogućnost na jednostavan i za njim besplatan način naučiti roniti i kasnije se aktivno baviti ovom lijepom aktivnošću. Duž Jadrana određeni broj ronilačkih centara napravio je pristup invalidskim kolicima i omogućio da i osobe s invaliditetom mogu bez većih problema doći u ronilački centar s valjanim certifikatom te zaroniti u pratnji voditelja ili instruktora.⁷⁵

7.2.5. Ronjenje s djecom

Gotovo sve ronilačke škole imaju posebne programe školovanja za ronjenje djece. Najniža dobna granica, uobičajena, 8 je godina, mada su iskustva pokazala da je to ipak malo prerano zbog nedovoljne razvijenosti tijela, ali i psihe. Razumnija je granica od 10 godina naviše, što ovisi o programu školovanja, ali i ono najvažnije o odluci roditelja. Programi poput CMAS „*Dolphin diver*“ i „*Scuba Rangerse*“ sve više su rašireni po ronilačkim klubovima i centrima diljem svijeta. Prilikom odabira

⁷⁴ Hrvatsko Podmorje; http://www.ronjenjehrvatska.com/hr/o_hrvatskoj/22-ch-0 (15.09.2018.)

⁷⁵ Andrić, M.; Ronjenje u Hrvatskoj- Sve tajne Jadranskog Podmorja; EPH Media, Zagreb, 2012. str. 141.

ronilačkog centra ili kluba dobro je obratiti pozornost na podatak bavi li se taj centar ili klub ronjenjem djece i ima li još djece koja tamo rone.⁷⁶

⁷⁶ Ibidem, str. 107.

8. ODABRANI PRIMJER POSEBNOG HOTELSKOG STANDARDA „DIVING CLUB“- HOTEL PREMANTURA RESORT

Hotel Premantura Resort prvi je i jedini posebno standardiziran hotel „Diving Club“ namijenjen ronionicima u Republici Hrvatskoj. Smjestio se na samom jugu istarskog poluotoka u malom mjestu Premantura u blizini turističkog središta Pule. Hotel je počeo s radom u lipnju 2017. Godine, na inicijativu vlasnika i investitora iz Medulina nastao je ovaj luksuzni tematski hotel s četiri zvjezdice s idejom da prvenstveno opslužuje samo ronioce. Cilj je bio otvoriti hotel koji bi produžio turističku sezonu na barem devet mjeseci, a ronionicima i drugim gostima bolje platežne moći pružiti viši nivo usluge.⁷⁷

Slika 5. Hotel Premantura Resort

Izvor: Hotel Premantura Resort; <http://www.premantura-resort.hr/galerija>
(17.09.2018.)

Hotel Premantura Resort nalazi se odmah pored kampa Runke. Istarsko podmorje je bogato mnoštvom biljnih i životinjskih vrsta, grebena, podvodnih zidova, olupina brodova koji svojom atraktivnošću privlače velik broj ronioca.

⁷⁷ SCUBAlife; <https://www.scubalife.hr/magazin/vijesti/prvi-ronilacki-hotel-u-hrvatskoj/> (17.09.2018.)

8.1. Lokacija hotela

Sama lokacija hotela je izrazito privlačna turistima zbog povoljne klime i temperature mora koje su povoljne za ronjenje tokom cijele godine. Južno od mjesta se nalazi Park prirode Rt Kamenjak koji je pogodan za sve oblike aktivnog odmora; za ronjenje, biciklizam, trčanje i šetanje. Zaštićeni je krajolik dug 9,5 kilometara od čega je 30 kilometara razvedene obale. Na razmjerno malom području raste 530 biljnih vrsta, od čega 20 vrsta orhideja među kojima ima i nekoliko endemičnih. Stoga na rtu nema kampova, hotela niti bilo kakve gradnje. Prepun je uvala i plaža. Na ovom krajnjem jugu Istre more je izrazite čistoće i plavozelene boje gdje se izmjenjuju stjenovite plaže sa šljunčanim uvalama. Neke od njih su plaža Rt Kamenjak, plaža Pješćana uvala, plaža Stupice (šljunčana plaža) i plaža Munte. Premantura je jedna od rijetkih destinacija koja raspolaže uređenom plažom za slijepe osobe. Zbog povoljnih vjetrova u sportovima na moru uživa se ljeti pa sve do kasne jeseni. Istočno od Premanture nalazi se Medulinski zaljev s mnogo nenaseljenih otočića.⁷⁸

Slika 6. Premantura

Izvor: Booking.com; <https://www.booking.com/hotel/hr/premantura-resort.hr.html>

(22.09.2018.)

⁷⁸ Premantura Resort; <http://www.premantura-resort.hr/kontakt> (17.09.2018.)

8.2. Obilježja ponude i odjeli hotela

Hotel Premantura Resort u svojoj ponudi nudi svojim gostima razne usluge i sadržaje. Recepcija se smjestila u prizemlju na samom ulasku u hotel s lijeve strane te je otvorena 24 sata dnevno. Gosti se mogu prijaviti u hotel između 15:00 i 22:00 sata i prilikom prijave u hotel dužni su predložiti valjanu identifikacijsku ispravu s fotografijom i kreditnu karticu. Vrijeme za odjavu gosta iz hotela je svakim danom u periodu između 07:00 i 11:00 sati. Na recepciji se nalazi sef u koji gosti mogu spremiti svoje vrijednosne stvari. U komunikaciji s domaćim i stranim turistima osoblje recepcije služi se s četiri strana jezika, engleski, njemački, talijanski i hrvatski. Na recepciji se također nalazi mjenjačnica namijenjena gostima hotela. Cijeli objekt je klimatiziran te opremljen najjače pokrivenim internetom koji se ne naplaćuje gostima. U sklopu hotela se nalazi besplatno privatno parkiralište za koje nije potrebna rezervacija. Osim parkirnih mjesta, nalazi se postaja za punjenje električnih vozila, te videonadzor. ⁷⁹

Slika 7. Recepcija hotela

Izvor: Booking.com; <https://www.booking.com/hotel/hr/premantura-resort.hr.html>

(22.09.2018.)

⁷⁹ Booking.com; https://www.booking.com/hotel/hr/premantura-resort.hr.html#map_closed
(22.09.2018.)

U prizemlju hotela nalazi se restoran, a bar se nalazi pokraj bazena gdje se pripremaju razni kokteli za goste. U hotelskoj ponudi mogu se pronaći specijalizirana hrvatska jela te autohtona jela specifična za istarsko područje kao što su: istarsko maslinovo ulje, istarski pršut, istarski sir i istarska vina. Gostima se poslužuje *buffet* doručak, izbor mesnih i voćnih plata te kolača. Catering je također jedna od brojnih usluga u hotelskoj ponudi. Na zahtjev gostiju u hotelu moguća je izrada jelovnika prema individualnim željama i mogućnostima kuhara i konobara cateringa Resorta Premantura.⁸⁰

Slika 8. Restoran hotela

Izvor: Hotels.com; <https://hr.hotels.com/ho618630112/premantura-resort-medulin-hrvatska/> (22.09.2018.)

Smještajne jedinice unutar hotela su studio apartman, medium apartman te premium apartman. Hotel ima ukupno 50 ležajeva od čega 5 soba i 11 apartmana. Apartmani su hotelske sobe s balkonima, s pogledima na vrt, bazen ili kamp. Sve klimatizirane sobe u resortu imaju prostor za sjedenje s TV-om ravnog ekrana i balkon. Sve jedinice uključuju vlastitu kupaonicu s tušem, besplatnim kozmetičkim priborom i sušilom za kosu.⁸¹

⁸⁰ Premantura Resort; <http://www.premantura-resort.hr/restoran> (22.09.2018.)

⁸¹ Booking.com; https://www.booking.com/hotel/hr/premantura-resort.hr.html#map_closed (22.09.2018.)

Studio apartman je idealan apartman prilikom putovanja s pratnjom. Sastoji se od jedne sobe, kupatila i terase s pogledom na bazen, more ili obližnji kamp. Studio apartman uključuje TV, klimu, sef i hladnjak. ⁸²

Medium apartman je savršen za obiteljski odmor. Sastoji se od spavaće sobe, dnevnog boravka i kupatila. Medium apartman, također, uključuje terasu sa pogledom na more ili na bazen te besplatni WiFi, hladnjak, TV i sef. ⁸³

Premium apartman je luksuzni apartman sa 2 spavaće sobe, dnevnim boravkom, kupatilom te prostranom terasom sa pogledom na more i bazen te je idealan za višečlanu obitelj. Premium apartman također uključuje besplatan WiFi, hladnjak, TV i sef. ⁸⁴

Slika 9. Premium apartman

Izvor: Premantura Resort; <http://www.premantura-resort.hr/sobe> (22.09.2018.)

⁸² Ibidem

⁸³ Premantura Resort; <http://www.premantura-resort.hr/sobe> (22.09.2018.)

⁸⁴ Ibidem

Pored smještaja, u prizemlju hotela, nalazi se ronilački centar u koji se može spremati i unajmiti ronilačka oprema. Unutar hotela u prizemlju nalazi se prostorija namijenjena za pranje i sušenje ronilačke opreme te punjenje boca za goste hotela.⁸⁵ Ronilački centar organizira tečajeve ronjenja po dogovoru u sklopu kojih se izvode praktične vježbe ronjenja i probni zaroni u vanjskom bazenu s instruktorom ili voditeljem ronjenja. Vanjski bazen je prilagođen i osobama s posebnim potrebama kojima je na taj način omogućen lakši ulazak u ronilački svijet. Za goste koji već imaju određenu kategoriju ronjenja ronilački centar organizira izlete na zanimljive ronilačke lokacije koje se nalaze u blizini hotela.

Slika 10. Ronilačke vježbe u bazenu

Izvor: Ronilački centar-Shipwreck Vis; <http://www.shipwreckvis.com/hr/ronilacki-centar/> (22.09.2018.)

Uz objekt nalazi se vanjski bazen veličine od stotinjak kvadrata, bazen se koristi samo u sezoni za odmaranje gostiju hotela i za odvijanje ronilačkih programa koje organizira ronilački centar, koji se nalazi unutar hotela. U ponudi je bazen sa masažama, četiri ležećih i devet sjedećih mjesta i slapom, te bazen za djecu s fontanom u obliku ježa. Pored bazena se nalazi sunčalište s ležaljka i ručnicima gdje gosti hotela mogu uživati u svojem odmoru ispijajući koktele i sunčajući se.⁸⁶

⁸⁵ Ronilački centar-Shipwreck Vis; <http://www.shipwreckvis.com/hr/ronilacki-centar/> (22.09.2018.)

⁸⁶ Premantura resort; <http://www.premantura-resort.hr/> (22.09.2018.)

Slika 11. Vanjski bazen

Izvor: Booking.com; <https://www.booking.com/hotel/hr/premantura-resort.hr.html>
(22.09.2018.)

U hotelu se nalazi wellness centar i dio namijenjen kvantnoj medicini te konferencijska dvorana u kojoj se mogu održavati ronilački tečajevi, seminari, edukacije i prezentacije opreme. U hotelskoj ponudi osim odjela hotela, gostima se nude brojni ostali sadržaji za provođenje aktivnog odmora. Pokraj objekta nalazi se tenisko igralište namijenjeno rekreativcima koji uz ronjenje prakticiraju i tenis. Osim tenisa, gostima je u ponudi i biciklizam. Najam bicikala je u sklopu hotela koji omogućava vožnju po uređenim biciklističkim stazama Rta Kamenjaka koji je po svojim karakteristikama povoljan i za *jogging* i šetnje. Turisti mogu uživati u sportovima na vodi zahvaljujući povoljnim vjetrovima i jakim strujama koje su pogodne za bavljenje njima. Najpoznatiji sportovi na vodi zastupljeni u Premanturi su *Windsufring* i jedrenje.⁸⁷

Uz popratne sadržaje, glavna aktivnost na temelju koje je hotel i nastao upravo je ronjenje. Roniti se može na brojnim lokacijama koje se nalaze u neposrednoj blizini samog hotela. Odlazak na ronilačke lokacije moguć je plovilom koji ronilački centar u sklopu hotela iznajmljuje svojim gostima. Najpoznatije ronilačke lokacije su Rt Kamenjak, Rt Marlera i brojne druge.⁸⁸

⁸⁷ Ibidem

⁸⁸ Ronilački centar-Shipwreck Vis; <http://www.shipwreckvis.com/hr/> (22.09.2018.)

Slika 12. Prikaz teniskog igrališta i bazena hotela

Izvor: Booking.com; <https://www.booking.com/hotel/hr/premantura-resort.hr.html>

(22.09.2018.)

Interijer hotela je opremljen artefaktima s potopljenog admiralskog broda „Vis“ kojega je namjenski potopio njegov vlasnik upravo radi razvoja ronilačkog turizma uz zapadnu obalu od Rta Kamenjaka, neposredno uz uvalu Polje. To je glavna turistička atrakcija koju turisti-ronioci posjećuju tokom svojega boravka u hotelu.

Brod je potopljen u svibnju 2016. godine na dubini od 32 metra, a njegov najviši jarbol se nalazi na dubini od 18 metara na koju mogu roniti i ronioci-početnici. Glavna paluba nalazi se na 25 metara, dok je dno broda na 32 metra dubine. Najbolji period za ronjenje na sjevernom Jadranu je od travnja do studenog kada prosječna temperatura mora iznosi od 12°C do 15°C. U slučaju pojave dekompresijske bolesti najbliža hiperbarična komora nalazi se u 10 kilometara udaljenoj Puli.⁸⁹ Gosti se moraju pridržavati kućnog reda hotela kojega je sam vlasnik postavio. Kućni red se može pronaći na recepciji i u sobama. U hotelu nije dozvoljen boravak kućnih ljubimaca.⁹⁰

⁸⁹ Ibidem

⁹⁰ Premantura Resort; Premantura resort; <http://www.premantura-resort.hr/> (22.09.2018.)

Slika 13. Prikaz potopljenog admiralskog broda „Vis“

Izvor: Istra.hr; http://www.istra.hr/hr/atrakcije-i-aktivnosti/sport/ronjenje/potonuli-brodovi/7541-ch-0?&l_over=1 (22.09.2018.)

U blizini lokacije hotela nalaze se brojne znamenitosti koje gosti mogu posjetiti. Obližnji grad Pula udaljen je samo 9 kilometara od Premanture. Turisti mogu posjetiti Arheološki muzej Pula, Pulsku Arenu, Pulski forum, Nacionalni park Brijune i mnoge druge znamenitosti, a zračna luka Pula je udaljena samo 10 kilometara od Premanture. Postoje i autobusne linije koje povezuju Premanturu s ostalim obližnjim turističkim destinacijama. Premantura je izrazito turističko mjesto u kojem se nalaze brojni kafići i restorani gdje turisti mogu provoditi svoje slobodno vrijeme. Također se u Premanturi nalaze i znamenitosti među kojima je najpoznatija crkva Sv. Lovre nastala u 16. stoljeću.⁹¹

Među turističkim atrakcijama u blizini hotela koje turisti mogu posjetiti je atrakcija koja se nalazi na Rtu Kamenjaku, a to je staza „Putevima dinosaura na Kamenjaku“. Duž staze su postavljene skulpture dinosaura u prirodnoj veličini. To je edukativno-rekreacijska staza na kojoj su pronađeni otisci dinosaura.⁹² 2,5 kilometara udaljenosti od obale nalazi se svetionik Porer koji u ljeti postaje turističko središte za izletnike, a moguće ga je iznajmiti i za razne prigode, poput vjenčanja.

⁹¹ Booking.com; <https://www.booking.com/hotel/hr/premantura-resort.hr.html> (22.09.2018.)

⁹² Istrapedia; www.istrapedia.hr/hrv/2018/dinosaur-staza-na-kamenjaku/istra-a-z/ (22.09.2018.)

9. ZAKLJUČAK

Na posebne hotelske standarde u Republici Hrvatskoj primjenjuje se Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine hoteli kojeg donosi Ministarstvo turizma Republike Hrvatske. Posebni hotelski standard „Diving club“ (Ronilački klub) namijenjen je specifičnoj skupini turista koja preferira upravo ronjenje u turizmu. Ponuda ugostiteljskog objekta koji se specijalizira za posebni hotelski standard „Diving club“ treba biti prilagođena ciljnoj tržišnoj skupini na način da zadovoljava turističke potrebe koje su orijentirane isključivo na ronjenje. Ugostiteljski objekt mora ispunjavati određene uvjete prema navedenom Pravilniku. U sklopu ugostiteljskog objekta se treba nalaziti ronilački centar koji mora imati sadržaje i usluge vezane uz ronjenje. Unutar ronilačkog centra turisti mogu pohađati školu ronjenja, iznajmiti ronilačku opremu i ići na zanimljive ronilačke lokacije koje se nalaze u blizini samog ugostiteljskog objekta. Zatim obavezni sadržaj koje ronilački centar unutar objekta mora imati je prostorija za držanje ronilačke opreme.

Zahvaljujući brojnim istraživačima, izradom prve revolucionarne ronilačke opreme koja omogućava duži boravak čovjeka pod vodom ronjenje postaje sve veći trend kako u svijetu tako i u Republici Hrvatskoj. Ronilački se turizam u Republici Hrvatskoj javlja prije trideset godina. Kvalitetnija oprema i pristupačna cijena dovele su do sve većeg broja rekreativnih ronilaca. Osnivaju se ronilački centri koji nude škole ronjenja i organiziraju izlete na atraktivne lokacije. Razvoj ronjenja u turističke svrhe prvenstveno je bio vezan uz Istru, a tek kasnije se počeo razvijati i na drugim dijelovima Jadrana. Republika Hrvatska ima potencijala za razvoj ronilačkog turizma u budućnosti zbog izrazito povoljnog geografskog položaja te povoljne klime naročito na Jadranu. Velika bioraznolikost hrvatskog podmorja, biljni i životinjski svijet te brojna arheološka nalazišta u podmorju dobar su preduvjet razvoja ronilačkog turizma. Turističko ronjenje u Republici Hrvatskoj regulirano je Pravilnikom o obavljanju podvodnih aktivnosti.

Na odabranom primjeru posebnog hotelskog standarda „Diving club“ hotela Premantura Resort vidljivo je da Hrvatska kreće u pravcu razvoja ronilačkog turizma.

Odabran primjer posebnog standardiziranog hotela „Diving club“ Hotel Premantura Resort, prvi je ronilački hotel u Republici Hrvatskoj u vrijeme pisanja završnog rada. Hotel je svoju ponudu prilagodio ciljnoj tržišnoj skupini za koju se specijalizirao, a to je ciljna tržišna skupina koja preferira upravo ronjenje u turizmu. Uz obvezne sadržaje koje hotel mora imati, u ponudi su i brojni ostali sadržaji za turiste vezani uz ronjenje. U hotelu se nalazi ronilački centar koji nudi školu ronjenja, čuvanje i najam ronilačke opreme. Usluge koje pruža ronilački centar su dnevni programi ronilačkih izleta na lokacije duž Istre. Najveća turistička atrakcija je potopljeni admiralski brod „Vis“ koji se nalazi nedaleko od hotela kojega je namjenski potopio njegov vlasnik upravo radi razvoja ronilačkog turizma u Republici Hrvatskoj.

Osim ronjenja, Hotel Premantura Resort u svojoj ponudi nudi i razne druge oblike provođenja aktivnog odmora. Hotel raspolaže s teniskim igralištem i bazenom u kojem se izvode programi vezani uz ronjenje. Osim tenisa, jedna od aktivnosti koja se nudi turistima je i biciklizam. Duž Rta Kamenjaka uređene su biciklističke staze koje omogućavaju i takvu vrstu rekreacije. Po stazama Rta Kamenjaka može se, također, trčati. Na obližnjoj plaži uređeno je vježbalište gdje je moguće i vježbanje. Zbog povoljnih vjetrova i jakih struja turisti mogu uživati i u sportovima na vodi kao što su *Windsurfing* ili jedrenje.

POPIS LITERATURE

Stručna literatura:

1. Andrić, M.; Ronjenje u Hrvatskoj – Sve tajne Jadranskog Podmorja, EPH Media, Zagreb, 2012.
2. Ergović, G.; Ergović, Z.; Ronilac s dvije zvijezde R2, Hrvatski ronilački savez, Zagreb, 2002.
3. Ergović, G.; Ergović, Z.; Ronilac s jednom zvijezdom R1, Hrvatski ronilački savez, Zagreb, 2000.
4. Iveša, N.; Vojnić, N.; Komšo, D.; Istarska podvodna priča – Underwater story of Istria, KPA Medulin, Zagreb, 2015.
5. Jackson, J.; Autonomno ronjenje, Znanje, Zagreb, 2002.
6. Pravilnik o podvodnim aktivnostima NN 23/03, NN 52/03, NN 58/03
7. Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim hotelskim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine „hoteli“ NN 56/2016
8. Pravilnik o uvjetima za obavljanje obuke ronjenja i športsko-rekreativnog ronjenja NN 105/00, NN 24/03
9. Zdjelar, G.; Dubine, Enciklopedija podvodnog života, vlastita naklada, Beograd, 2010.

Internetske stranice:

1. Booking.com; www.booking.com (22.09.2018.)
2. Hrvatska enciklopedija Leksikografski zavod Miroslav Krleža; www.enciklopedija.hr (13.09.2018.)
3. Hrvatski ronilački savez; www.diving-hrs.hr (14.09.2018.)
3. Hrvatsko podmorje; www.ronjenjehrvatska.com (15.09.2018.)
4. Istra.hr; www.istra.hr (14.09.2018.)
5. Istrapedia; www.istrapedia.hr (22.09.2018.)
6. Premantura Resort; www.premantura-resort.hr (22.09.2018.)
7. Ronilački centar – Shipwreck Vis; www.shipwreckvis.com (22.09.2018.)
8. Ronjenje.net; www.inet.hr (09.09.2018.)
9. SCUBAlife – Ronilački magazin; www.scubalife.hr (17.09.2018.)

POPIS ILUSTRACIJA

Popis slika:

Slika 1. Primjer grafičkih rješenja ploča za označavanje nekih od posebnih hotelskih standarda.....	4
Slika 2. Prikaz ronioca u podmorju	11
Slika 3. Detaljni prikaz ronilačke opreme	13
Slika 4. Prikaz hiperbarične komore	17
Slika 5. Hotel Premantura Resort	30
Slika 6. Premantura	31
Slika 7. Recepcija hotela	32
Slika 8. Restoran hotela.....	33
Slika 9. Premium apartman	34
Slika 10. Ronilačke vježbe u bazenu	35
Slika 11. Vanjski bazen.....	36
Slika 12. Prikaz teniskog igrališta i bazena hotela	37
Slika 13. Prikaz potopljenog admiralskog broda „Vis“	38